

Отравенко О. В., к. пед. наук, доцент, докторант

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

***Анотація.** У статті розкриваються питання використання сучасних інформаційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Доведено, що у поєднанні очної, заочної та дистанційної форм навчання, під впливом комп'ютерних програм та розробки курсів дистанційного навчання підвищився рівень знань майбутніх учителів фізичної культури.*

***Ключові слова:** майбутні учителі, фізична культура, якість, професійна підготовка, інформаційні технології.*

Вступ. Побудова системи якості у закладах вищої освіти повинна орієнтуватися на моніторинг і постійне покращення результатів навчання.

Реформування вищої освіти призвело до створення інноваційного інформаційного простору на основі освітньої і наукової підтримки, адаптації системи вищої освіти України до норм, стандартів і основних принципів Європейського простору вищої освіти.

Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури обґрунтували у працях такі науковці: О. Ю. Ажиппо, Ю. О. Лянной, Т. В. Однолеток, Н. І. Степанченко, Л. П. Сущенко, О. В. Тимошенко, Б. М. Шиян та ін.

Теоретичну основу дослідження становлять наукові положення та висновки: сучасної філософії освіти (В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень), університетської освіти (О. В. Глузман, О. П. Мещанінов), теорії педагогічної освіти (М. Б. Євтух, І. Д. Бех); підготовки фахівців у закладах вищої освіти (А. М. Алексюк, В. І. Бондар); а також нормативно-правова база розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном.

Мета роботи – узагальнити науково-методичну літературу й передовий педагогічний довід науковців та провідних спеціалістів галузі фізичного виховання і спорту, щодо впливу сучасних інформаційних технологій на якість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах модернізації змісту освіти.

Методи дослідження – теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми підвищення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури засобами інформаційних технологій; систематизація та узагальнення отриманих даних.

Результати дослідження та їх обговорення. Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури в умовах модернізації змісту освіти є складною багатогранною системою, яка спрямована на здобуття та розвиток достатнього для продуктивної креативної професійної діяльності рівня компетентності у процесі навчання у закладах вищої освіти і практичній діяльності з урахуванням сучасних вимог ринку праці.

Проблема вдосконалення процесу оволодіння знаннями у закладах вищої освіти, як вказує О. Ю. Ажиппо, стає особливо актуальною, «оскільки індивідуалізація навчання студентів, насамперед, передбачає інтенсифікацію пізнавальної діяльності, яка ґрунтується на сучасних методах і технологіях навчання (проблемному, комп'ютерному та інших), які дають можливість студентам не тільки за короткий термін одержати необхідні професійні знання, уміння і навички, а й успішно поєднувати навчання у закладах вищої освіти з іншими видами діяльності» [1, с. 511-512].

В останні 4 роки у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» широко практикується поєднання очної, заочної та дистанційної форм навчання, що має спрямованість навчання й виховання на індивідуальний розвиток особистості, задоволення й формування її інтелектуальних потреб та інтересів відповідно до інтересів суспільства. Високий ступінь мобільності є однією з найбільш ефективних і перспективних систем підготовки фахівців.

Якість підготовки майбутніх учителів фізичної культури в навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту являє собою системно-цілісну єдність її процесуальних і результативних характеристик, ознакою якої виступає професійно-особистісне становлення майбутніх фахівців, здатних розуміти ціннісно-смысловий контекст педагогічної діяльності, нарощувати творчий потенціал, знаходити нестандартні вирішення професійно-педагогічних завдань; здатних до професійного самовизначення та самореалізації [2, с. 112].

Головним завданням вищої школи є якісна підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, створення умов для гармонійного розвитку особистості і надання можливостей до професійного самовизначення та професійної самореалізації упродовж життя [4, 5, 6].

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховний процес закладів вищої освіти, розроблених за допомогою програми Microsoft PowerPoint, дає змогу вирішувати основну задачу сучасної освіти: формування активної особистості студентської молоді. Це дозволило створювати індивідуальні оздоровчі програми, проекти, презентації з використанням комп'ютерної анімації, рисунків, фотографій, графіки, відео, музики, проводити ділові ігри та майстер-класи.

З 2008 року у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» кафедрою теорії і методики фізичного виховання проводилися майстер-класи за участю студентів, викладачів,

науковців та вчителів фізичної культури на науково-практичних конференціях і семінарах різного рівня: Регіональному (2008, 2015), Всеукраїнському (2009, 2010, 2017) та Міжнародному (2011, 2013, 2016, 2018), що простежують наступність від середніх загальноосвітніх шкіл до закладів вищої освіти, від учителя до учня, від викладача до студента.

Викладачами кафедри теорії і методики фізичного виховання розроблено дистанційні курси з фахових дисциплін. Методичне забезпечення навчального процесу передбачає, поряд із традиційними формами, впровадження нових технологій навчання; широке використання ресурсів локальної мережі кафедри та університету в цілому, використання мережі Інтернет та сучасних мультимедійних програмних засобів (Skype, соціальні мережі, електронна пошта, сайт дистанційного навчання Moodle) тощо.

Слід відмітити, що на першому (бакалаврському) рівні на практичних заняттях з теорії і методики фізичного виховання активно використовується метод кейсів або метод конкретних ситуацій, який дає можливість моделювати ситуацію з метою аналізу даного випадку, виявлення проблем, пошуку альтернативних методів прийняття рішень тощо [3]. Студенти всі разом (у групах) або окремо (індивідуально) аналізують ситуацію (відеофрагмент уроку), яка виникла на уроці фізичної культури, оцінюють запропоновані алгоритми та вибирають найкращий в рамках поставленої проблеми.

За результатами моніторингу якості знань, абсолютна успішність із дисциплін циклу професійної та практичної підготовки у студентів на пряму підготовки 6.010201 «Фізичне виховання» та спеціальності 014.11 «Середня освіта. Фізична культура»:

– на першому (бакалаврському) рівні, складає 100 %, якість знань відповідно 73,6 %. Середній бал одержаних в групі оцінок – 3,9.

– у студентів, які навчаються за другим (магістерським) рівнем, складає 100 %, якість знань відповідно 84,7 %. Середній бал одержаних у групі оцінок – 4,1.

Проведені моніторингові зрізи дозволили зафіксувати позитивну динаміку в ієрархії мотивів і цінностей майбутніх учителів фізичної культури, у формуванні нових освітніх потреб, в поглибленні їх професійних знань і умінь, що знаходять відображення і в інтеграції культурологічних, професійно-педагогічних, психолого-педагогічних знань, впровадженні сучасних інформаційно-освітніх технологій в розвитку рефлексивних, проектувальних, дослідницьких умінь майбутніх учителів фізичної культури.

Висновки; перспективи подальших досліджень. Отже, в якості педагогічного інструментарію заклади вищої освіти в останні роки активно використовують сучасні інформаційні технології. У підвищенні якості навчання набувають поширення сучасні лекції, мультимедійні презентації, інтерактивні заняття, кейс-технології, метод проектів, майстер-класи, тренінги, науково-практичні конференції, ділові ігри, семінари, вебінари,

цілий спектр інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє модернізації навчального процесу та підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців.

Подальшого дослідження потребують дослідження концептуальних засад підвищення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформаційного простору закладів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажиппо О. Ю. (2015). Сучасний стан і проблеми індивідуалізованого навчання студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць / редкол. Т. І. Суценок та ін. Запоріжжя, Вип. 42, 507-514.*

2. Отравенко О. В. (2016). Теоретичні основи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в інноваційному освітньому просторі вищого навчального закладу/ *Yirtus: Scientific Journal. ISSN 2410-4388: – December, # 10, 111-115.*

3. Отравенко О. В., Ротерс Т. Т. (2013). Педагогічні ситуації, що виникають на уроці фізичної культури. *Методичний посібник : електронне видання ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка. Луганськ, 36 с.*

4. Степанченко Н. І. (2017). Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах : дис... докт. пед. наук за спец. : 13.00.04 / Степанченко Наталія Іванівна. – Вінниця, 629 с.

5. Otravenko, O.V. (2015). Formation of student personality's physical culture as subject of professional functioning Physical education of students, 6:50–55. <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2015.0607>.

6. Dill, D. D. and Soo, M. (2005). Academic quality, league tables, and public policy: A cross-national analysis of university ranking systems. *Higher Education, 49(4), 495-533.*